

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครู ในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ที่เกิดขึ้น และนำเสนอผลการวิจัย เพื่อตอบคำถามวิจัย 2 ข้อ คือ

1. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีลักษณะอย่างไร มีองค์ประกอบและขั้นตอนในการดำเนินการอย่างไร

2. การจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นส่งผลต่อทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรือไม่อย่างไร และในลักษณะใด

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 กระบวนการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ส่วนที่ 2 ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ส่วนที่ 1 กระบวนการในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย

1. บทนำ
2. แนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนรู้ฯ
3. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ฯ
4. เงื่อนไขของการจัดการเรียนรู้ฯ
5. ขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ฯ
6. แนวทางการประเมินผลการจัดการเรียนรู้ฯ
7. แนวทางการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ฯไปใช้
8. บทสรุป

องค์ประกอบทั้ง 10 ประการ มีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. บทนำ

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครู มีการจัดการเรียนรู้ขึ้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าในการที่จะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยจึงมุ่งพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูบนความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลและมุ่งให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้มีทักษะในการคิดแก้ปัญหาเพิ่มมากขึ้น โดยใช้กระบวนการและขั้นตอนในการฝึกทักษะการคิดของ Wallace และ Adams มาปรับเป็นการพัฒนาทักษะทางการคิดแก้ปัญหาของผู้วิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้นำกระบวนการในการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้นมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบท และสภาพการณ์ที่มีความเหมาะสมกับนักศึกษาวิชาชีพครูที่จะเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในต่อไป องค์ความรู้ที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาวิชาชีพครูจะสามารถช่วยให้ตระหนัก และมีทักษะในการคิดแก้ปัญหามากยิ่งขึ้น เกิดการปรับเปลี่ยนมุมมองและการปฏิบัติของตนเองได้

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. แนวคิดและหลักการของการจัดการเรียนรู้ฯ

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูนี้ ยึดแนวคิดและหลักการพื้นฐานสำคัญในการดำเนินการได้แก่

1.1 แนวคิดการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหา

กระบวนการคิดแก้ปัญหะจะทำให้นักเรียนมองเห็นปัญหาได้หลายแง่มุม หลายวิธีการ และสามารถเลือกวิธีการที่ดีที่สุดไปใช้ในการแก้ปัญหา

สมจิต สวรรณไพบูลย์ (2541) ได้ อธิบายว่าในการที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ได้ผู้สอนจะต้อง

1. จัดสภาพการณ์ต่างๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้ใช้กระบวนการในการแก้ปัญหา
2. ปัญหาที่ได้หยิบยกมาให้ ผู้เรียนได้ฝึกฝนนั้นควรเป็นปัญหาใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่เคยพบมาก่อน ควรเป็นปัญหาที่ไม่เกินความสามารถของผู้เรียน หรืออาจกล่าวได้ว่าปัญหานั้นต้องอยู่ในกรอบของทักษะกระบวนการทางเชาวน์ปัญญาของผู้เรียน
3. การฝึกแก้ปัญหานั้นผู้สอนควรจะแนะนำให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ปัญหาว่าเป็นปัญหาเกี่ยวกับสิ่งใด และหากเป็นปัญหาใหญ่ก็แตกออกไปเป็นปัญหาย่อยๆ แล้วคิดปัญหาย่อยแต่ละปัญหาและเมื่อแก้ ปัญหาย่อยได้หมดทุกข้อก็เท่ากับแก้ปัญหานั้นได้เอง
4. จัดบรรยากาศในการเรียนการสอนหรือจัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนให้มีการเปลี่ยนแปลงได้ไม่ตายตัว จะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกว่า เขาสามารถคิดค้นและปรับเปลี่ยนอะไรได้บ้าง ในบทบาทที่ต่างกัน เป็นการให้โอกาสผู้เรียนได้คิด
5. ฝึกฝนแก้ปัญหาหรือการแก้ปัญหา ปัญหาใดๆ ก็ตามผู้สอนไม่ควรบอกวิธีการแก้ปัญหาให้ ตรงๆ เพราะถ้าบอกให้แล้วผู้เรียนจะไม่ได้ใช้ยุทธศาสตร์การคิดของตนเอง

สำราญ วังนุราช (2542) ได้ให้แนวทางในการจัดการเรียนการสอนในกระบวนการการแก้ปัญหา ดังนี้

1. สอนให้นักเรียนเข้าใจในความหมาย และประเภทของการแก้ปัญหา
2. สอนให้นักเรียนเข้าใจในเทคนิคการแก้ปัญหาแบบขั้นตอนเดียว และฝึกให้นักเรียนใช้เทคนิคดังกล่าวซึ่งได้แก่ การคิดถอยหลัง การทำปัญหาให้ง่ายลง การพิจารณาปัญหาโดยรวม
3. สอนให้นักเรียนเข้าใจขั้นตอนในการแก้ปัญหาแบบหลายขั้น และฝึกให้ใช้ขั้นตอนดังกล่าวแก้ ปัญหาซึ่งได้แก่ สำรวจปัญหา ระบุปัญหา หาทางแก้ไขที่หลากหลาย เลือกทางที่คิดว่าใช่และตีความการแก้ปัญหา และประเมินผลการแก้ปัญหา

ในการสอนให้เด็กเกิดกระบวนการคิดแก้ปัญหาจะประสบความสำเร็จได้ ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญมากในการจะฝึกให้เด็กรู้จักการคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูจะเข้าช่วยเหลือเด็กเมื่อเกิดความจำเป็นจริงๆ เท่านั้น เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดหาแนวทางด้วยตนเองให้มากที่สุด และสิ่งสำคัญที่สุด คือ การกระตุ้นให้เด็กคิด การส่งเสริม ให้กำลังใจ ให้ข้อเสนอแนะแนวทาง และทดลองวิธีการใหม่ๆ จนกว่าเด็กจะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.2 หลักการของการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิดแก้ปัญหา

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีหลักการ ดังนี้

1. รู้ปัญหาและบอกได้ว่าปัญหาคืออะไร
2. รู้วิธีแก้ปัญหา กล้าคิดและเสนอวิธีการแก้ปัญหา แสดงความสามารถในการระดมความคิดจากการประมวลความรู้และประสบการณ์เดิม
3. รู้วิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมที่สุดที่ใช้ในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตัดสินใจเลือกวิธีการแก้ปัญหาจากวิธีที่เสนอทั้งหมด
4. ลำดับขั้นตอนการปฏิบัติจากวิธีการแก้ปัญหาที่เลือก เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาที่เหมาะสมจากวิธีการแก้ปัญหาทั้งหมดที่เสนออย่างมีเหตุผล
5. รู้ปัญหา เสนอวิธีแก้ปัญหาจากเรื่องที่กำหนดและเลือกวิธีแก้ปัญหาที่เหมาะสมจากวิธีการแก้ปัญหาทั้งหมดที่เสนออย่างมีเหตุผล

3. วัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนรู้ฯ

เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

4. เงื่อนไขของการจัดการเรียนรู้ฯ

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นเรื่องที่ใช้ระยะเวลาในการศึกษาและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่ใช้เวลานาน และใช้ความสนใจในการเข้าร่วมการจัดการเรียน

5. ขั้นตอนการดำเนินการจัดการเรียนรู้ฯ

การดำเนินการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อ และการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การเสนอความคิดที่มีต่อการตัดสินใจเพิ่มเติมเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ขั้นที่ 3 การตรวจสอบการเรียนรู้ และการประเมินตนเอง และขั้นที่ 4 การนำเสนอถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อ และการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้

ในขั้นนี้เป็นขั้นที่นักศึกษาวิชาชีพครู จะต้องระบุหัวข้อเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะศึกษา สามารถอธิบายถึงสิ่งที่จะเรียนรู้ และกำหนดคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่จะนำมาเป็นคลังความรู้ หรือตอบสนองต่อหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา รวมทั้งวิธีการซึ่งได้มาโดยการใ้การเก็บรวบรวมข้อมูล และสามารถระบุเกณฑ์ที่จะเลือกใช้ในการประเมินเมื่อจบในแต่ละหัวข้อได้

ขั้นที่ 2 การเสนอความคิดที่มีต่อการตัดสินใจเพิ่มเติมเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา

ขั้นนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องสามารถอภิปรายความคิดที่มีความสำคัญต่อหัวข้อหรือประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นได้ และสามารถเลือกประเด็นปัญหาที่มีความสำคัญที่สุด สามารถวางแผนในการพัฒนางานเพื่อให้ได้เป็นผลสัมฤทธิ์ในการแก้ปัญหาในหัวข้อนั้นๆ

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบการเรียนรู้ และการประเมินตนเอง

ขั้นนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของงานและแผนงานที่กำหนดไว้รวมทั้งรู้จักวิธีการในตรวจสอบข้อผิดพลาดของงานที่ได้รับมอบหมาย โดยการใช้วิธีการสนทนากับกลุ่มเพื่อปรับปรุงงานให้ดีขึ้นในการทำกิจกรรมต่อไป และสามารถประเมินการทำงานของตนเองได้

ขั้นที่ 4 การนำเสนอถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้

ในขั้นนี้นักศึกษาวิชาชีพครูจะต้องนำเสนอของของแต่ละกลุ่มในชั้นเรียน สามารถบอกและอภิปรายถึงแนวคิดที่ตนใช้ในการทำงานหน้าชั้นเรียน รวมทั้งเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่างของแต่ละคนในการทำงานกับกลุ่มอื่นๆ และเปรียบเทียบงานกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้เบื้องต้น และสามารถสรุปความรู้ที่ตนได้รับจากการทำงาน

6. แนวทางการประเมินผลการจัดการเรียนรู้

ในการประเมินผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น สามารถประเมินผลใน 2 ประเด็น คือ

6.1 การจัดการเรียนรู้ เป็นการประเมินจากระหว่างและหลังจัดการจัดการเรียนรู้ โดยผู้จัดการเรียนรู้ตั้งคำถามให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้ทบทวนและตอบคำถาม และการดำเนินการในการจัดการเรียนรู้แต่ละส่วน ประเมินการดำเนินการและความพึงพอใจ พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการปรับและพัฒนาความรู้ สาระ และกิจกรรมทักษะการคิดแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถสนองต่อความต้องการและทักษะของนักศึกษาวิชาชีพครูในการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา

6.2 การปรับเปลี่ยนมุมมองและการปฏิบัติของนักศึกษาวิชาชีพครู ในลำดับแรกผู้วิจัยวิเคราะห์ทักษะในการแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครู เพื่อให้ทราบและรู้ถึงความสามารถในทักษะการคิดแก้ปัญหา ด้วยวิธีการให้นักศึกษาวิชาชีพครูประเมินตนเอง และวิเคราะห์ส่วนอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับทักษะนี้ คือ ข้อมูลจากการสอบถามเพื่อนนักศึกษาวิชาชีพครู ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรม และข้อมูลจากบันทึกการเรียนรู้ จนได้สรุปเป็นคำอธิบายเกี่ยวกับทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูแต่ละคน ต่อมาจึงส่งคำอธิบายดังกล่าวที่รวบรวมมาให้ให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้ประเมินตนเองอีกครั้งหนึ่งว่าตนเองมีลักษณะตรงตามนั้นหรือไม่

การประเมินจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับมุมมองและการปฏิบัติของนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้วิจัย การสัมภาษณ์ ซึ่งนักศึกษาวิชาชีพครูจะเป็นผู้ตรวจสอบและยอมรับถึงการเปลี่ยนแปลงของตนเอง

7. แนวทางการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปใช้

การนำการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ไปใช้ ผู้ใช้ควรตระหนักถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

7.1 ผู้จัดการจัดการเรียนรู้มีบทบาทหลัก คือ เป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการดำเนินการตามการจัดการเรียนรู้ จัดหา แนะนำ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับกระบวนการและผู้เรียน

7.2 ระยะเวลาและช่วงเวลาของการจัดการเรียนรู้ สามารถปรับเปลี่ยนได้ขึ้นอยู่กับวงจรการทำงานของนักศึกษาวิชาชีพครู และสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง ไม่สิ้นสุด เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต

7.3 ผู้จัดการจัดการเรียนรู้ควรศึกษาบริบทของชุมชน และผู้เรียนอย่างละเอียดเพื่อการเข้าใจถึงความแตกต่างของผู้เรียนเฉพาะกลุ่ม

8. บทสรุป

การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ความรู้เกี่ยวกับทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

ผู้วิจัยได้นำขั้นตอนในการฝึกทักษะการคิดของ Wallace และ Adams มาปรับเป็นการพัฒนาทักษะทางการคิดแก้ปัญหาของผู้วิจัย เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครู ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้ ขั้นที่ 1 การแสวงหาข้อมูลเกี่ยวกับหัวข้อ และการกำหนดเป้าหมายในการเรียนรู้ ขั้นที่ 2 การเสนอความคิดที่มีต่อการตัดสินใจเพิ่มเติมเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ขั้นที่ 3 การตรวจสอบการเรียนรู้ และการประเมินตนเอง และขั้นที่ 4 การนำเสนอถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะทำกิจกรรมการเรียนรู้

ส่วนที่ 2 ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

จากคำถามข้อที่ 2 การจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นส่งผลต่อทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครูในการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน หรือไม่อย่างไร และในลักษณะใด โดยวิเคราะห์จากบันทึกการเรียนรู้ การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการเป็นรายกลุ่ม และรายบุคคล นักศึกษาวิชาชีพครูได้สะท้อนผลการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้ โดยนำเสนอผลการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักศึกษาวิชาชีพครู ดังนี้

นักศึกษาสะท้อนการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะการคิดแก้ปัญหาของตนเอง การเรียนรู้ในเรื่อง การคิดที่จะแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมกลุ่มที่ผู้วิจัยได้กำหนดกิจกรรมขึ้นมาให้นักศึกษาวิชาชีพครูได้เรียนรู้ และลงมือปฏิบัติในการพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหา และการสรุปการเรียนรู้ท้ายกิจกรรมทั้งหมด

“เพื่อนบางคนไม่ยอมช่วยคิด หรือช่วยแก้ปัญหาจากกิจกรรมต่างๆ ที่ได้วางแผนร่วมกัน แต่จะนั่งดูอยู่เฉยๆ เมื่อถึงเวลา ก็จะแสดงความคิดเห็นในแง่ลบ...”

บันทึกการเรียนรู้ นักศึกษาหนึ่ง (นามสมมติ)

“กิจกรรมที่อาจารย์นำมาให้ทำร่วมกันสนุกดี ได้คิดและวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา การมอบหมายงาน การดูความถนัดของเพื่อนแต่ละคน มานั่งดูเพื่อนแต่ละคนแสดงความสามารถ ก็ได้เรียนรู้ในตัวเพื่อนด้วย”

การสนทนากลุ่ม นักศึกษาสอง (นามสมมติ)

“ได้เรียนรู้ทักษะในการคิดแก้ปัญหาของเพื่อนในกลุ่มอื่นๆ ที่มีความต่างกันออกไป ซึ่ง บางกลุ่มคิดตรงกัน บางกลุ่มคิดไปคนละแบบ...”

บันทึกการเรียนรู้ นักศึกษาสาม (นามสมมติ)

“ทักษะการคิดเป็นอะไรที่มีความสำคัญกับยุคปัจจุบัน ซึ่งเมื่อนำมาทำร่วมกันเป็นกลุ่มก็ จะเกิดการเรียนรู้ทั้งทางบวกและทางลบค่ะ”

การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการหลังกิจกรรม นักศึกษาสี่ (นามสมมติ)

“ใกล้เปิดประเทศเป็นรูปแบบของอาเซียน หนูว่าเราต้องฝึกทักษะทางการคิดให้เพิ่มขึ้น ด้วย กลัวจะสู้กับประเทศอื่นๆ ไม่ได้...กิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดแก้ปัญหาของอาจารย์ก็ทำให้ เรียนรู้ในเรื่องของระบบการทำงานค่ะ ไว้ใช้ในอนาคตที่ต้องเจอได้”

บันทึกการเรียนรู้ นักศึกษาห้า (นามสมมติ)